

«Quan érem lleidatans»

Antoni Gelonch presenta el seu darrer llibre, la primera part d'una trilogia en la qual retrata la Lleida de la post-guerra i del Franquisme i planteja reflexions sobre la ciutat del futur i la seva identitat

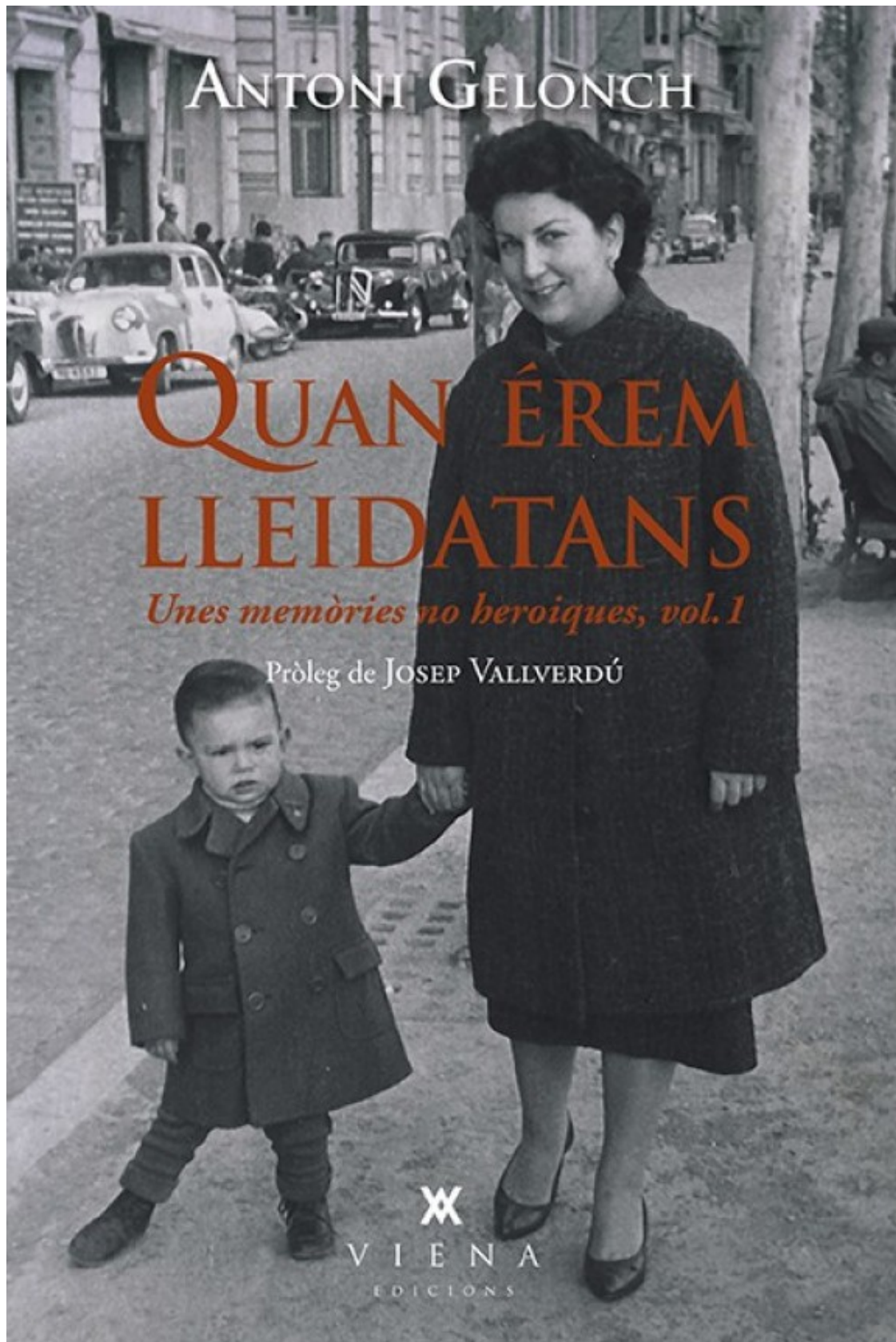
Enmig del marasme i en el context d'una època en la que els prodigis i els fets extraordinaris cotitzen a l'alça en el món de la comunicació que encaixa els clicks de l'audiència acaba d'aparèixer un llibre que defuig l'èpica i es focalitza en explicar "només" un passat que serveix per entendre alguns dels fonaments de la societat actual. Antoni Gelonch (Lleida, 1956) ha tret al mercat aquest mes de desembre el seu darrer llibre "Quan érem lleidatans" (Viena Edicions), el primer volum d'una trilogia que s'estructura com una biografia amb "tocs de tesi", com diu l'escriptor Josep Vallverdú al pròleg del llibre, que porta un subtítol clarificador; "Unes memòries no heroiques".

Gelonch no és pedant i té una pretensió senzilla però enriquidora en clau de llegat a nivell col·lectiu; deixar testimoniatge de la seva infància en una destruïda ciutat de post-guerra i una adolescència en el context d'una dictadura que començava a relaxar les coercions en benefici d'una catalanitat que treia el cap després de dècades de reclusió familiar. L'autor tiba del fil personal per explicar qui és ell i, de retop, mostrar com era la vida de tantes famílies de classe mitjana a Lleida i a arreu del país.

Les vivències d'aquest lleidatà advocat, farmacèutic i col·leccionista de gravats son similars a les que han pogut viure homes de la seva edat en diverses ciutats catalanes. Històries de padrins, vivències escolars, anècdotes de l'empresa familiar (una foneria que es va fer famosa per posar nom a les tapes de ferro del clavergueram) i apunts de les festivitats religioses perlegen la primera part d'aquest volum que retrata una ciutat dominada per buròcrates vinguts de les Espanyes sense vincles afectius ni familiars amb Lleida i per les grans famílies properes al règim. Eren els feixistes que es trobaven als entorns de l'entitat Caliu llerdenc i que van impulsar el "leridanismo" (<https://www.naciodigital.cat/noticia/145657/leridanismo-tabarnia-franquisme>), el corrent que sota el lema "Ni catalana ni aragonesa, Lérida es leridana" plantejava un nou ordre territorial en el qual separava la demarcació de la resta de Catalunya per ubicar-la en una nova regió, el Valle del Ebro.

L'autor no estalvia pàgines en la radiografia d'aquella societat controlada per alcaldes i prohoms franquistes, alguns dels quals van ser reconeguts amb noms de carrers, focus de polèmica molts anys després quan els partits independentistes de la ciutat van defensar fer un canvi en el nomenclàtor.

Gelonch va desfent la madeja franquista lleidatana, ben relacionada entre sí, per encaminar el seu relat cap a unes reflexions finals sobre una ciutat, Lleida, que ha tingut problemes d'autoestima i dificultats per deslliurar-se del pes de l'obscura història del segle XX que li ha impedit el repòs sobre el coixí d'una identitat ben definida. Lleida és una ciutat "emboirada" encara avui, clou Gelonch, però amb possibilitats per explorar.

Imatge de la portada del llibre Foto: Viena Edicions